

PRINCIPY PRO PŘÍPRAVU NÁRODNÍCH PRIORITY VÝZKUMU, EXPERIMENTÁLNÍHO VÝVOJE A INOVACÍ

1. Úvod

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 (dále jen „NP VaVaI“), která byla schválena usnesením vlády ze dne 8. června 2009 č. 729, mimo jiné definuje Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací. V jednom ze svých opatření NP VaVaI zároveň stanovuje, že tyto priority budou v roce 2011 přehodnoceny tak, aby více odpovídaly potřebám udržitelného rozvoje ČR.

Stávající priority aplikovaného výzkumu nejsou definovány jako cíle, ale jako oblasti zájmu (např. Biologické a ekologické aspekty udržitelného rozvoje, Konkurenceschopné strojírenství nebo Priority rozvoje české společnosti). Hlavním nedostatkem stávajících priorit aplikovaného výzkumu je především to, že v průběhu jejich vzniku, kdy se na jejich tvorbě podíleli především aktivní účastníci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, byly tyto priority sestaveny ze všech známých oblastí a prioritou je prakticky cokoliv bez ohledu na to, zda se jedná o problematiku společensky vyžadovanou a následně společností využitelnou, nebo zda má ČR dostatečný personální či technický potenciál k řešení takových témat. Stávající priority jsou rovněž definovány natolik obecně, že mají např. přispět ke konkurenceschopnosti a ekonomickému růstu ČR, aniž by bylo definováno, jak se bude přínos v ekonomickém růstu sledovat nebo jaký budou mít výsledky těchto priorit konkrétní přínos a dopad.

Z toho důvodu je třeba, stejně jako je tomu i v jiných zemích, definovat tyto nové priority jako určitý konkrétní předmět státního zájmu, který bude kombinací dlouhodobého cíle a multioborového zaměření, a který bude celospolečensky uplatnitelný a žádoucí, pro jehož dosažení má ČR dostatečné materiální a personální podmínky, který bude v dlouhodobém horizontu řešitelný, a který je dosažitelný prostřednictvím výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Priority stanovené na těchto principech nebudou odrážet vliv zájmových skupin eventuelně uplatňovaný v konečné fázi přípravy nebo při rozhodování vlády. V rámci tohoto procesu bude dbáno na uplatňování hlediska rovných příležitostí žen a mužů, bez pozitivní diskriminace, které může přinášet větší efektivitu a nové pohledy na řešení problematických otázek.

V tomto materiálu jsou stanovena obecná kritéria a definice pro priority a podrobněji specifikován postup jejich přípravy, včetně harmonogramu a zapojení expertů. V závěru dokumentu je stručně uvedeno, jaké bude využití priorit při formulaci budoucí NP VaVaI.

2. Popis současného stavu

2.1. Priority a Národní politika výzkumu, vývoje a inovací v ČR na léta 2009 až 2015

NP VaVaI stanovuje následující priority aplikovaného výzkumu: Biologické a ekologické aspekty udržitelného rozvoje, Molekulární biologie a biotechnologie, Energetické zdroje, Materiálový výzkum, Konkurenceschopné strojírenství, Informační společnost, Bezpečnost a Obrana a Priority rozvoje české společnosti. Hlavní nevýhodou takto definovaných priorit je jejich široké pojetí, které de facto zahrnuje veškeré oblasti, v nichž lze výzkum, experimentální vývoj a inovace (dále jen „VaVaI“) podporovat a realizovat.

Stanovení nových priorit je v NP VaVaI zařazeno do *Cíle 2 Zacílit veřejnou podporu VaVaI na potřeby udržitelného rozvoje* a jeho aktivity *A 2-1 Přehodnotit priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR*. Podle této aktivity musí priority odpovídat potřebám udržitelného rozvoje ČR v ekonomické, sociální a environmentální oblasti a musí zohledňovat společenské potřeby. Zároveň musí být stanoveny cíle, kterých má být prostřednictvím výzkumu dosaženo, včetně zohlednění reálnosti takových cílů s ohledem na kapacity v ČR (finanční, personální a materiální). Termín realizace tohoto opatření je stanoven do konce roku 2011, za realizaci odpovídá Rada pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „RVVI“).

NP VaVaI ve svém opatření *A 2-2 Veřejnou podporu přednostně směřovat na VaVaI v prioritách odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR* dále stanovuje, že identifikované priority budou využívány pro rozdělování veřejné podpory VaVaI, přičemž musí být zároveň odborným způsobem kvantifikováno, jaký podíl veřejných finančních prostředků bude vyčleněn na podporu VaVaI v identifikovaných prioritách.

Identifikace priorit, které odpovídají společenským a hospodářským potřebám ČR, je významným předpokladem úspěšného pokračování Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR¹ (dále jen „Reforma“), která byla zahájena v roce 2008.

2.2. Dosavadní přístup k tvorbě a využívání priorit

Jak poukazuje NP VaVaI, dosavadní priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací byly formulovány z hlediska cílů velmi neurčitě a zahrnovaly příliš široké spektrum výzkumných oborů, které mnohdy nedostatečně odrážely potřeby společnosti ČR. Tato skutečnost je důsledkem několika faktorů: (1) priority byly připravovány převážně těmi aktéry, kteří VaVaI provádějí bez výraznější účasti aplikační sféry; (2) priority nebyly vytvářeny v návaznosti na celospolečenské potřeby; (3) v prioritách nebyly dostatečně zohledněny materiální a personální kapacity potřebné pro jejich realizaci; (4) nebyly jasně stanoveny cíle a přínosy VaVaI realizovaného v rámci takto definovaných priorit.

Programy formulované ve vazbě na tyto priority tak neumožňují dostatečné zacílení veřejné podpory na výzkumné oblasti, které účinně reagují na identifikované potřeby společnosti. Programy VaVaI, prostřednictvím nichž se poskytuje značná část účelové podpory, se sice zpravidla odkazují na stávající priority, avšak skutečná vazba těchto programů na priority je nezdůvodněná spíše formální. To je dáno příliš širokým zaměřením stávajících priorit, kdy v podstatě každý program VaVaI lze označit jako program řešící prioritní problematiku.

---

¹ Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice, schválená usnesením vlády ze dne 26. března 2008 č. 287

Důsledkem široce zaměřených priorit je také značná tematická roztržitost současného systému podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v ČR a nedostatečná strategická orientace na potřeby společenského a hospodářského rozvoje ČR

2.3. Trendy v zahraničí

Ve většině oborů VaVaI je k dosažení výraznějšího pokroku nezbytná určitá koncentrace personálních, finančních i jiných relevantních zdrojů. V zemích EU (například Finsko, Velká Británie, Nizozemsko a Německo) se proto snaží orientovat část VaVaI do těch oblastí, které odpovídají jejím společenským a hospodářským potřebám, definovaným na státní či vládní úrovni. Stanovení prioritních výzkumných směrů ve vazbě na tyto potřeby, do kterých je potom přednostně směřována veřejná podpora VaVaI, se tak stává ve většině zemí standardním nástrojem strategického přístupu v politice VaVaI.

Osvědčeným metodickým přístupem ke stanovení priorit je využití výhledových studií a aplikace metod kritického hodnocení (foresightu). Do tvorby priorit je tak zapojeno široké spektrum významných aktérů národního inovačního systému (výzkumných pracovníků, zástupců aplikační sféry, státní správy apod.), což vytváří předpoklady pro dosažení celospolečenského konsensu ohledně dlouhodobého zaměření VaVaI.

Proces formulace priorit VaVaI zpravidla navazuje na identifikaci současných či budoucích problémů a příležitostí dané země, čímž je zajištěno, že výzkum podporovaný z veřejných prostředků odráží potřeby společnosti (tj. směřuje k využití příležitostí a k eliminaci problémů) a účinně tak přispívá k společenskému a hospodářskému rozvoji celé společnosti. Význam metod kritického hodnocení pro politiku VaVaI zdůrazňuje rovněž Evropská komise ve své Stěžejní iniciativě strategie Evropy 2020 – Unie inovací ².

3. Klasifikace VaVaI a vymezení priorit

V novém pojetí priorit a přístupu k jejich tvorbě je nezbytné hovořit o Národních prioritách orientovaného výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „Priority“), které budou stanoveny ve formě dlouhodobých cílů, odrážejících na vládní či státní úrovni definované společenské a hospodářské potřeby české společnosti.

V souvislosti s tím je nezbytné provést kategorizaci VaVaI, která svým konečným určením bude odlišná od kategorizace z pohledu poskytování veřejné podpory.

3.1. Klasifikace VaVaI

Výzkumné aktivity jsou obvykle členěny na základní výzkum, aplikovaný výzkum, experimentální vývoj a inovace. Toto členění je využíváno pro stanovení míry veřejné podpory pro aktivity VaVaI, která se podle právních předpisů a pravidel EU ³ liší pro jednotlivé typy výzkumných aktivit.

---

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 - Unie inovací. SEK(2010) 1161

³ Zejména zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění pozdějších předpisů; Nařízení Komise (ES) č. 800/2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují

Stávající priority byly v těchto souvislostech proto formulovány jako priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací. S novým pojetím priorit, stanovených jako určité a konkrétní cíle dosažitelné prostřednictvím aktivit VaVaI, je vhodnější rozdělit výzkum na orientovaný výzkum, který je zaměřen na řešení konkrétních společenských a hospodářských cílů, a neorientovaný výzkum, který takové cíle nemá. Část orientovaného výzkumu by měla odpovídat stanoveným prioritám, jeho další část může být zaměřena do neprioritních oblastí.

Na základě kombinace obou výše uvedených třídění výzkumu je pro stanovení Priorit účelné charakterizovat následující čtyři skupiny VaVaI:

- **neorientovaný základní výzkum** – je cílen na rozvoj znalosti (nové myšlenky, principy a teorie) bez ekonomických a sociálních cílů, bez záměru bezprostřední aplikace, je veden snahou o pochopení základních principů existence a funkce okolního světa a společnosti a v dlouhodobé perspektivě může vytvářet základ pro aplikovaný výzkum a všestranný společenský pokrok;
- **orientovaný základní výzkum** – provádí se s očekáváním získání nových poznatků, které vytvoří širokou znalostní základnu pro řešení současných nebo očekávaných problémů, využití současných nebo očekávaných příležitostí.
- **orientovaný aplikovaný výzkum** – aplikovaný výzkum je svým zaměřením vždy výzkumem orientovaným, který směřuje k získávání nových znalostí na základě již známých myšlenek, principů a teorií, primárně je zaměřen na dosažení praktických cílů, často vychází z poznatků základního výzkumu, používá existující znalost a rozšiřuje ji.
- **vývoj a inovace** – svým zaměřením se opět jedná vždy o orientovanou činnost.

3.2. Vymezení priorit

Priority musí vycházet ze současných a očekávaných problémů a příležitostí české společnosti. Priority budou stanoveny ve formě dlouhodobých cílů, jichž má být prostřednictvím aktivit VaVaI dosaženo ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR. Priority tak musí splňovat následující kritéria:

- musí odpovídat současným nebo budoucím potřebám ČR, tj. VaVaI realizovaný v rámci těchto Priorit musí směřovat k eliminaci existujících či potenciálních problémů nebo k využití budoucích příležitostí české společnosti;
- musí zohledňovat tvůrčí kapacity ČR ve VaVaI (lidské zdroje, výzkumnou infrastrukturu, dosavadní výsledky, zapojení do mezinárodního výzkumu);
- musí zohledňovat potenciál aplikační sféry pro úspěšnou transformaci výsledků VaVaI do inovací, včetně existujících vazeb mezi výzkumnými organizacemi a aplikační sférou;
- musí odpovídat konsensu širokého spektra odborníků z různých oborů a sektorů veřejného výzkumu i aplikační sféry.

Prioritami tedy nebudou, tak jako doposud, konkrétní výzkumné obory, nýbrž **dlouhodobé cíle odpovídající potřebám společnosti**, jichž má být prostřednictvím VaVaI dosaženo.

---

určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách); Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01)

Těchto cílů bude možné přitom dosáhnout prostřednictvím VaVaI v různých oborech a jejich kombinací.

Skutečnost, že Priority budou nově stanoveny ve formě dlouhodobých cílů, je i důvodem, proč není možné před dokončením celého procesu tvorby Priorit stanovit jejich počet ani blíže specifikovat jejich výsledné zaměření. Oba tyto parametry budou přímo determinovány počtem a zaměřením identifikovaných příležitostí a hrozeb, které budou určeny v první fázi procesu tvorby priorit.

Kromě důsledného zaměření na potřeby ČR vytváří tento přístup významné předpoklady pro zajištění multidisciplinarity VaVaI, která je v současné době v řadě aplikačních sektorů významným (a často i jediným) předpokladem pro dosažení skutečného pokroku a která není v současných prioritách aplikovaného VaVaI zdůrazňována.

4. Příprava Priorit

Za přípravu Priorit odpovídá RVVI, jak vyplývá z § 35 odst. 2 písm. f) zákona č. 130/2002 Sb., z Reformy a z NP VaVaI.

Vlastní proces tvorby Priorit bude rozdělen do dvou na sebe navazujících etap, přičemž bude zajištěna odbornost, otevřenost a transparentnost celého procesu jejich přípravy.

4.1. První etapa

V první etapě budou vypracovány jednak výhledové studie zaměřené na identifikaci hlavních problémových oblastí a příležitostí české společnosti a dále kvalitní analytické podklady výzkumného a aplikačního potenciálu ČR.

S využitím metod kritického hodnocení budou nejprve stanoveny oblasti, se kterými se ČR bude muset v časovém horizontu 15 až 20 let vypořádat, tj. potenciální příležitosti rozvoje či naopak možná ohrožení v budoucnosti.

Dále bude připraven soubor analytických podkladů, kde budou v širších souvislostech posouzeny různé aspekty VaVaI. Součástí analytických podkladů bude například analýza výzkumného potenciálu zahrnující výzkumná pracoviště v České republice bez ohledu na jejich právní formy, analýza absorpční kapacity podniků pro inovace a aplikačního potenciálu, analýza velkých infrastruktur výzkumu a vývoje (zejména infrastruktury budované z finančních prostředků Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace), analýza zapojení do mezinárodní spolupráce ve VaVaI a analýza výdajů státního rozpočtu a lidských zdrojů pro VaVaI.

Rovněž budou posouzeny existující vazby a struktury v národním inovačním systému. Dalšími podklady budou analýzy společenských a hospodářských potřeb ČR a také rešerše dosavadních relevantních rozvojových strategií ČR. Ve všech studiích bude kladen důraz na mezinárodní srovnání.

Hlavním výstupem první etapy bude:

- identifikace nejdůležitějších příležitostí a hrozeb rozvoje ČR v horizontu 15 až 20 let, přičemž jejich výběr bude proveden na základě závažnosti a pravděpodobnosti výskytu.
- zmapovaný systém VaVaI, včetně identifikace jeho slabých a silných míst (SWOT analýza systému VaVaI), výzkumných kapacit a potenciálu pro inovace.

Termín pro realizaci první etapy: 27. květen 2011.

První etapu bude realizovat RVVI. Dodavatelem podkladů a analýz bude Technologické centrum Akademie věd ČR (je dodavatelem služeb pro Úřad vlády ČR v rámci veřejné zakázky „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci NP VaVaI“).

4.2. Druhá etapa

Druhá etapa bude realizována metodou kritického hodnocení a do procesu budou zapojeni v rámci samostatných pracovních skupin (panelů) experti z různých sektorů veřejné a soukromé sféry. Pro identifikaci a formulaci Priorit budou vytvořeny následující panely:

- **expertní panely**, které budou ustaveny pro každou oblast příležitostí a hrozeb identifikovaných v předcházející etapě, budou pro tyto oblasti zpracovávat příslušné prioritní cíle. Tyto panely budou složeny z odborníků z různých oborů, které mohou přispět k řešení dané příležitosti či hrozby (lze předpokládat, že v každém panelu bude cca 10 až 20 expertů z různých oborů). Tímto způsobem bude zajištěno, že k řešení dané problematiky bude přistupováno multidisciplinárním způsobem.
- **koordinační rada expertů**, v níž budou zastoupeni přední odborníci z jednotlivých oblastí, kteří mají dostatečný přehled o dané problematice a kteří jsou uznáváni odbornou veřejností (a členy expertních panelů). Členové této rady budou zároveň předsedat jednotlivým expertním panelům. Radě bude předsedat zpravodaj RVVI pro oblast priorit, a budou v ní také zástupce RVVI a zástupce Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. Hlavní úlohou rady bude zajištění koordinace a spolupráce mezi jednotlivými expertními panely (dodržování stejné metodiky, zajištění kompatibility výstupů z jednotlivých expertních panelů apod.). Koordinační rada se bude také podílet na zpracování výstupů z procesu identifikace Priorit. Koordinační rada bude mít 15 členů. Vzhledem k úkolům a způsobu ustanovení koordinační rady bude členství v ní nezastupitelné.
- **panel poskytovatelů podpory VaVaI**, ve kterém budou zástupci ministerstev – poskytovatelů podpory VaVaI. V panelu poskytovatelů budou také dva zástupci RVVI a zástupce odboru výzkumu, vývoje a inovací Úřadu vlády ČR. Panel poskytovatelů bude mít k dispozici výsledky jednání všech expertních panelů a bude se vyjadřovat k identifikovaným Prioritám a navrženému objemu finančních prostředků určených pro tyto Priority.

Činnost koordinační rady expertů a panelů bude administrativně zajišťovat Technologické centrum Akademie věd ČR (dále jen „TC“).

4.2.1. Zajištění činnosti panelů a koordinační rady

Jako první krok budou ze strany RVVI schváleni členové koordinační rady expertů na základě nominací členů RVVI a odborných komisí RVVI (prostřednictvím předsedů odborných komisí RVVI). Konečné složení koordinační rady expertů bude projednáno a schváleno 29. dubna 2011.

Členové koordinační rady potom na základě nominací odborné veřejnosti navrhnou členy jednotlivých expertních panelů. Konečné složení jednotlivých expertních panelů, které bude schvalovat RVVI, bude schváleno 30. září 2011.

Členové panelu poskytovatelů budou navrženi jednotlivými poskytovateli podpory VaVaI na základě výzvy, kterou RVVI poskytovatelům zašle do 30. června 2011. Složení panelu poskytovatelů bude schváleno RVVI 30. září 2011.

4.2.2. Strukturace problémových oblastí a stanovení Priorit

V druhé fázi této etapy procesu tvorby Priorit pak bude expertními panely provedena hlubší strukturace identifikovaných příležitostí a problémových oblastí. S využitím analytických podkladů připravených v 1. etapě budou ve vazbě na identifikované příležitosti a problémové oblasti stanoveny potřeby společnosti a jim odpovídající dlouhodobé národní prioritní cíle dosažitelné s využitím VaVaI. Identifikované Priority budou tvořit dlouhodobé úkoly pro VaVaI, které budou sledovány v horizontu 15 až 20 let. Pro každou prioritu budou zároveň stanoveny kroky k jejich implementaci v nejbližším období. Pro všechny Priority budou také definovány vhodné indikátory, jejichž naplňování bude předmětem průběžného hodnocení.

Koordinační rada expertů pak navrhne rámcový objem finančních prostředků, který bude na Priority vyčleněn.

Předpokládá se, že tato fáze bude ukončena 31. ledna 2012.

4.2.3. Návrh finančních prostředků na Priority

K návrhu Priorit a finančních prostředků se v další fázi vyjádří panel poskytovatelů podpory VaVaI. Zpracováním připomínek a návrhů panelu vznikne konečná podoba dlouhodobých národních prioritních cílů, které odpovídají potřebám společnosti a které jsou dosažitelné s využitím VaVaI. Zároveň bude určen objem finančních prostředků, který umožní naplnění stanovených priorit. V rámci přípravy Priorit budou plně a zcela zohledňovány vládou stanovené rámce a limity na VaVaI.

Termín pro realizaci této fáze je 29. února 2012.

4.3. Harmonogram přípravy

Ustavení koordinační rady expertů – 29.4.2011

Analytické podklady – do 27.5.2011

Ustavení expertních panelů – 30.9.2011

Ustavení panelu poskytovatelů – 30.9.2011

První návrh Priorit koordinační radou expertů – do 31.1.2012

Vyjádření panelu poskytovatelů k Prioritám a návrhu finančních prostředků – do 29.2.2012

Konečný návrh Priorit koordinační radou expertů – do 16.3.2012

Projednání Priorit na zasedání RVVI – do 30.3.2012

Předložení návrhu Priorit k projednání vlády ČR – do 30.6.2012

5. Využití Priorit

5.1. Využití pro přípravu programů VaVaI

Stanovené Priority dosažitelné s využitím VaVaI budou umožňovat efektivnější využití veřejných prostředků vynakládaných především ve formě účelové podpory VaVaI, která tak bude důsledněji odpovídat klíčovým potřebám budoucího rozvoje české společnosti. Hlavním přínosem a smyslem formulace Priorit ve formě dlouhodobých cílů je tedy strategické orientování národního VaVaI do oblastí, které napomohou řešit zásadní předvídatelné budoucí problémy ČR a umožní využít potenciální příležitosti pro vyvážený rozvoj ČR. Této strategické orientace národního VaVaI bude dosaženo prostřednictvím přímého zacílení veřejných prostředků na definované dlouhodobé prioritní cíle.

Pro každou Prioritu budou stanoveny operativní cíle, kterých je zapotřebí průběžně dosáhnout pro její naplnění. Tyto cíle budou pro každou Prioritu stanoveny ve vhodně zvolených časových horizontech (např. po 4 letech) a budou přímo tvořit východisko pro formulaci tematických programů VaVaI. Stejně jako v případě Priorit budou i pro operativní cíle definovány indikátory umožňující kontrolu jejich naplňování.

Nejpozději jeden rok před ukončením platnosti tematických programů bude vždy uskutečněno jejich průběžné vyhodnocení. To bude promítnuto do úprav navazujících operativních cílů (průběžných stavů) pro naplňování stanovených Priorit. Na základě úpravy navazujících operativních cílů budou formulovány tematické programy na další období.

U programů účelové podpory VaVaI, které byly vyhlášeny před schválením Priorit vládou ČR, budou podle možností zvýhodňovány projekty, které svým zaměřením odpovídají Prioritám (např. nastavením pravidel pro výběr projektů). Po schválení Priorit budou nově vyhlášovány programy účelové podpory VaVaI odpovídající Prioritám nebo programy zaměřené na neprioritní oblasti.

Za účelem koordinace, jednotného procesu implementace a efektivní koncentrace prostředků na Priority budou tematické programy vyhlášovány a implementovány zejména Technologickou agenturou ČR a v určitém rozsahu i Grantovou agenturou ČR. Priority však budou reflektovány i v programech vyhlášovaných ostatními poskytovateli účelové podpory.

Zbývající část účelových prostředků bude alokována na programy tematicky neorientované (kde bude obsažena i významná část účelové podpory základního výzkumu) či zaměřené na témata, která nejsou považována z hlediska identifikovaných potřeb české společnosti za prioritní. Tyto programy účelové podpory budou implementovány všemi poskytovateli účelové podpory VaVaI.

5.2. Využití pro aktualizaci NP VaVaI a pro návrh výdajů státního rozpočtu na VaVaI

Priority budou především využívány pro zaměření programů VaVaI, tedy pro účelovou podporu. Nezbytné ovšem bude promítnout tyto Priority i do poskytování institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací, a to tak, že dojde ke změně systému hodnocení VaVaI a metodika hodnocení výsledků VaVaI bude při vlastním hodnocení zohledňovat i tyto Priority, resp. zda a do jaké míry hodnocené výsledky naplňují definované Priority.

Současně s Prioritami budou navržena i nezbytná systémová opatření, která napomohou efektivnímu využití veřejných prostředků ve vazbě na identifikované Priority. Pro tyto

činnosti bude využito panelů expertů vytvořených pro účely stanovení Priorit. Tato opatření budou zapracována do NP VaVaI při její aktualizaci v roce 2012.

Dále budou Priority využívány pro přípravu návrhu výdajů státního rozpočtu na VaVaI, kde bude stanovena výše veřejných prostředků na podporu VaVaI zaměřeného na dosažení prioritních cílů v účelové i institucionální podpoře VaVaI. Konkrétní hodnoty nelze v současné době ještě stanovit. První rámcový návrh bude formulován současně s návrhem priorit. Tento návrh bude upřesněn v návaznosti na vyhodnocení opatření NP VaVaI.

Identifikované Priority budou rovněž vhodným základem pro zacílení podpory ze Strukturálních fondů EU v novém programovacím období po roce 2013. Strategická orientace ČR ve VaVaI podložená stanovenými Prioritami usnadní rovněž utváření pozice ČR k mezinárodní spolupráci ve VaVaI, a to jak v rámci Evropského výzkumného prostoru, tak i s dalšími zeměmi mimo Evropskou unii.

6. Závěr

NP VaVaI jako jeden z cílů ukládá přehodnotit dosavadní priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, které byly doposud tvořeny jako výběr vědních oborů, které jsou však v konečném důsledku výčetem všech vědních oborů, které instituce, zabývající se VaVaI v ČR, v rámci celého svého odborného zaměření řeší.

Priority by měly být nově definovány jako určité konkrétní cíle orientovaného výzkumu (základního i aplikovaného) bez přesně definované oborové vyhraněnosti, které budou celospolečensky uplatnitelné a žádoucí. Vlastní proces tvorby priorit bude probíhat ve dvou etapách při zajištění odbornosti a transparentnosti celého procesu.

Celý proces přípravy Priorit bude rozdělen do dvou na sebe navazujících etap, kdy první etapa bude identifikovat nejdůležitější příležitosti a hrozby rozvoje ČR v horizontu 15 až 20 let, přičemž jejich výběr bude proveden na základě závažnosti a pravděpodobnosti výskytu, a bude zhodnocen aktuální systém VaVaI, včetně identifikace jeho slabých a silných míst (SWOT analýza systému VaVaI), výzkumných kapacit a potenciálu pro inovace. Druhá etapa, kdy bude ustavena koordinační rada, panely expertů a panel poskytovatelů, již bude navrhovat a odůvodňovat nové Priority včetně jejich následného využití v programech VaVaI a při návrzích výdajů státního rozpočtu na VaVaI. Příprava Priorit by měla být ukončena do poloviny roku 2012, kdy jejich návrh bude předložen vládě ČR k projednání a schválení.

Vzhledem k tomu, že není možné předem stanovit či odhadnout výsledky analýz a rešerší a výsledky práce expertních panelů, koordinační rady a panelu poskytovatelů, nelze předem odhadnout počet Priorit a ani výši podpory, která by měla být pro Priority především určena. V případě, že bude změněn systém poskytování institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací a kdy bude posuzován i jejich plánovaný koncepční rozvoj, bude důvodné použití Priorit i při plánování institucionální podpory VaVaI.

7. Obsah

1.	Úvod	1
2.	Popis současného stavu	2
2.1.	Priority a Národní politika výzkumu, vývoje a inovací v ČR na léta 2009 až 2015..	2
2.2.	Dosavadní přístup k tvorbě a využívání priorit	2
2.3.	Trendy v zahraničí	3
3.	Klasifikace VaVaI a vymezení priorit	3
3.1.	Klasifikace VaVaI	3
3.2.	Vymezení priorit	4
4.	Příprava Priorit	5
4.1.	První etapa	5
4.2.	Druhá etapa	6
4.2.1.	Zajištění činnosti panelů a koordinační rady	6
4.2.2.	Strukturace problémových oblastí a stanovení Priorit	7
4.2.3.	Návrh finančních prostředků na Priority	7
4.3.	Harmonogram přípravy	7
5.	Využití Priorit	8
5.1.	Využití pro přípravu programů VaVaI	8
5.2.	Využití pro aktualizaci NP VaVaI a pro návrh výdajů státního rozpočtu na VaVaI .	8
6.	Závěr	9
7.	Obsah	10